

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

IMMO GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 18.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 8.

Redakcija se ne veda. — Oglasi po tarifi.

Priporočam vprašanje naj se priloži mnenje
za odgovor.

Račun pri poštnem črk. uradu štev. 18.032.

Volivna neudeležba.

Opetovano smo že povdarili, da je dolžnost državljanov, da se volitev udeležijo in da glasujejo za kandidata, ki najbolj ustreza njegovemu prepričanju. Nič zato, če se popolnoma ne strinja s kandidatom, toda z aktivno udeležbo pri volitvi doseže volivec vsaj to, da izbere manjše zlo. In tudi to je uspeh.

Kakor pa načelno zagovarjamo volivno udeležbo, tako moramo priznati, da nanesemo včasih razmere, da se volivec v resnici ne more odločiti za nobeno stranko in bojimo se, da bo takih ljudi zlasti pri sedanjih oblastnih volitvah zelo veliko.

Predvsem je pojem oblastnih skupščin še čisto v zraku. Nihče ne ve, kje bodo te poslovale, kakšna sredstva bodo imele in kakšna bo njihova moč. Poleg tega pa se še vse boji, da bodo oblastne skupščine postale prave davčne skupščine, ker bodo morale nalagati nove davke, če bodo hotele živeti. Ni torej čuda, če se ljudje za oblastne skupščine ne zanimajo dosti, zlasti še, ko se ni niti ena stranka potrudila, da bi razvila propagando za oblastne skupščine.

Pa če bi se človek tudi zanimal za oblastno skupščino, mu jemljejo stranke vsako veselje. Predlagali smo, da naj bi se stranke vsaj za ljubljansko oblast zjedini in poskrbele, da dobimo zastopstvo, ki bo reprezentiralo vso Slovenijo in zato moglo z vso avtoriteto slovenskega naroda zahtevati razširjenje samoupravnih pravic ljudstva. Predlagali pa smo kompromis, ali vsaj depolitizacijo par mandatov; tudi zato, da bi prišli v oblastno skupščino res najboljši ljudje, ker samo ti bi mogli izvršiti velike naloge, ki čakajo oblastne skupščine. Ta predlog pa naše ljube stranke niso upoštevale, temveč se ozirale le na svoje strankarske interese.

Posledica tega bo — in vložene kandidatne liste to dokazujejo — da bomo dobili samo strankarje. V oblastni skupščini bomo zato imeli večino SLS in pa manjšinsko zastopstvo iz SDS, SKS in ev. ZDS. Ali se je čuditi, če se vpraša volivec, kakšna pa bo razlika, če sedi v skupščini par klerikalcev več ali manj, če pa ni mogoče doseči nobene bistvene izpremembe?

Pa še drug vzrok je, ki mora volivca navdajati z nejevoljo. Pri sestavi kandidatnih list so se vodstva strank silno malo ozirala na želje volivcev. V tem oziru so naredili klerikalci ko liberalci prav iste napake.

Navsezadnje pa so ljudje itak volitev siti. Vedno dežujejo pred volitvami same najlepše obljube, po volitvah pa je vse pri starem. Ni čuda, da je že pri zadnjih volitvah ostalo okoli 70.000 volivcev doma in da bo sedaj to število še znatno naraslo. Politika strank je ljudstvo disgustirala, ljudje imajo vsega tega političnega kričanja že dosti, hoteli bi videti delo in dejanja, a samo teh ni nikjer.

Ce pa s tega stališča sodimo neudeležbo volivcev, potem dobi stvar čisto drug pomen. S svojo neudeležbo pri volitvah izrekajo volivci nezaupnico strankam in ta nezaupnica je tem težja, čim več volivcev ostane doma. Neudeležba volivcev je protest! Proti obstoječim razmeram ter proti onemu nezdravemu strankarskemu politiziranju, ki je slovensko politiko onemogočilo.

Nujno bi bilo želeli, da bi stranke ta protest razumele tako ter vendar enkrat spoznale, da je tudi njih dolžnost rganizirati narod, ne ga pa stalno samo cepiti! Neudeležba volivcev naj spravi stranke na dobro pot in v tem je njena dobra stran.

Davidović dobil mandat za sestavo delavne vlade.

Beograd, 22. decembra. Popoldne je bil sprejet v avdienco Marko Trifković. Avdienca je trajala od 4. do 5.30. Za njim je bil poklican na dvor šef demokratske stranke Ljuba Davidović, ki je ostal na dvoru do 6.

Po odhodu z dvora je izjavil Davidović novinarjem: Bil sem pri Nj. Vel. kralju. Kralj mi je poveril mandat za sestavo delovne vlade širše koalicije na predlog Marka Trifkovića. Mandat je isti kakor Uzunovićev. Mandat sem sprejel.

»Ali se nadejate, da boste mogli sestaviti vlado?«

»Poskusil bom. Jutri pričnem z razgovori. Naravno je, da mi bodo delali radikalni ovire.«

»Ali sodite, da boste uspeli?«

»Ne morem vedeti. Treba je, da počiva človek eno noč na mandatu. Ne bom delal tako ko Uzunović. Šlo bo hitro.

»S kom od radikalov se boste razgovarjali?«

»Treba je, da se zedinimo, kdo bo njihov predstavnik, ali Marko Trifković, ali Ilija Mihajlović, ali Uzunović. Ne vem, kdo je sedaj njihov šef.«

Na vprašanje novinarjev o jakosti demokratske stranke je odgovoril Davidović: Imamo 50 narodnih poslancev. Ra-

dić jih ima tudi 50. Dobil sem mandat kot šef demokratske zajednice.

»Ali ste optimist?«

»Nisem optimist, ker vem, s kom delam in kaj delam. Sedaj sem povedal vse, kar vem in dovolite mi, da se poslovim od vas in da grem k svojim prijateljem na posvetovanje.«

Nato je odšel Davidović v klub, kjer je obvestil svoje poslance o mandatu. Kmalu po 6. je pozval v v predstavništvo demokratskega kluba Ilijo Mihajlovića in se malo časa razgovarjal z njim. Ob odhodu je izjavil Mihajlović: Davidović me je pozval in povedal, da mu je kralj poveril mandat. Povabil me je, da se z njim razgovarjam. Rekel sem mu, da se moram najprej razgovarjati s klubom in prositi pooblaščenja in ljudi, ki se bodo pogajali. Nato je odšel Mihajlović v svoj klub in obvestil tovariše o razgovoru z Davidovićem.

LJUBA DAVIDOVIĆ KONZULTIRA ŠEFE STRANK.

Beograd, 22. decembra. Davidović nadaljuje z obveščanjem poedinih šefov parlamentarnih skupin o svojem mandatu. Za Ilijo Mihajlovićem je bil pri njem Pavle Radić, ki ga je obvestil o svojem mandatu. Ob 7. je prišel k Davidoviću dr. Korošec.

Zakaj je doživel Uzunović neuspeh?

Beograd, 22. decembra. Razgovori, ki jih je imel včeraj Uzunović z Davidovićem, Pavlom Radićem in dr. Korošcem, so razjasnili položaj in postalo je očitno, da Uzunović ne bo mogel realizirati svojega mandata. HSS, demokratska zajednica in SLS so sporočili Uzunoviću pismene zahteve, tako da je imel Uzunović napisano vse, kar so vsi sklenili. Zahteve so se napisale zato, da ne bi nobena od treh strank mogla umakniti svojih besed in tudi ne omiliti nobene storjene zahteve. Zahteve so se morale staviti v tej obliki, da bi ustnjeni razgovori ne dali povoda za razne rekriminacije, ki bi lahko sledile. Zahteve so bile stavljene pismeno tudi zato, da se da stališčem poedinih skupin definitivna oblika in da se Uzunović mora odločiti, ali sprejme te zahteve ali ne.

Dasi je Uzunović stopil dvakrat pred radikalni klub, vendar mu ni uspelo, da razčisti situacijo v klubu. Zaupnica, ki jo je izrekel klub Uzunoviću, je bilo samo formalna. To je bilo poleg zahtev, ki so jih stavile poedine parlamentarne skupine, glavni vzrok za neuspeh Uzunovića, ki ni imel dovolj zaslombe v radikalnem klubu, in to zlasti pri pašičevih.

Pavle Radić, ki se je pogajal z Uzunovićem v imenu Hrvatskega seljaškega kluba, ni mogel pristati na to, da se rehabilitirajo nekateri Pašičevi pristaji, ker mora o tem odločiti anketni odbor. Na ta način je prišel Uzunović v tej krizi v obraten položaj, kakor mu ga je nudil mandat. Mesto da bi sestavil vlado, se je izoliral. Tako je bil edini izhod, da vrne mandat in da pusti, da se kriza razvija po svoje. Politični ljudje, ki proučujejo postopanje Uzunovića v tej krizi, pravijo, da je delal neizkušeno in da je, namesto da bi računal s političnimi faktori, polagal več važnosti na lo-kavost in sentimentalnost ljudi v svojem klubu in izven njega. Ako bi se bilo Uzunoviću posrečilo, da sestavi na kakršenkoli način vlado, bi mu radikalni klub zaupanje, ki mu ga je bil formalno izrekel, vsekakor odvzel. Pašičevcem je bilo na tem, da Uzunovića popolnoma onemogočijo, da ga politično kompromitirajo in da mu preprečijo za-

bodoče vsak poskus, da bi se popel na vrh stranke. Kot mandatarju mu niso delali neprilik, ker go smatrali, da je mandat poverjen klubu. Uzunovića s tega pa niso hoteli podpirati. Imeli so vedno zakulisne namene, da ga vržejo. Uzunović je hotel imeti mandat na široki bazi, da bi za vsak slučaj sebe osigurao, ako bi mu del radikalov odrekel pomoč. Uzunović pa ni mogel nič napraviti, ker bi takrat, ako bi bil sprejel vse pogoje, vse dal in nič ne dobil. Ker bi bil Uzunović ostal v razširjeni vladi brez podpore kluba, bi se moral nasloniti na druge stranke v koaliciji. Tako bi bil torej pod vplivom teh drugih strank in bi prišel pred svojimi pristaji v neugoden položaj. Zaradi vsega tega se je moral odločiti, da vrne mandat in sedaj se pašičevci nadejajo, da bo na koncu koncev določila krona za mandatarja kako drugo osebo iz radikalnega kluba, verjetno Marka Trifkovića. Davidoviću bo šlo težko, da bi udeležil mandat brez radikalov, brez katerih v sedanjem parlamentu ne more biti delovne vlade. Ako bo Davidović vrnil mandat, ačunajo radikali, da bo potem poverjen Marku Trifkoviću in da bo ta napravil kombinacijo z demokrati, ker je v dobrih odnosih z njimi, medtem ko bo imel Uzunović le malo ljudi za seboj.

Čisto osamljena pa je še nadalje SDS in Davidović je izjavil, da se z zastopniki te stranke sploh ne pogaja.

OFICIJELNI KOMUNIKE.

Beograd, 22. decembra. Ministrski svet je izdal ta-le komunikacije: Kralj je potem, ko mu je Uzunović vrnil mandat, pozval predsednika narodne skupščine in ga povabil, da mu pove svoje mnenje, kako naj se razplete ministrska kriza. Marko Trifković je zaprosil kralja, da naj poskusi sestavo nove delovne vlade z Ljubo Davidovićem. Po tem predlogu je poveril kralj Davidoviću sestavo koncentracijske in širše koalicijske delovne vlade. Davidović je sprejel ta mandat.

Trgovska in obrtna zbornica razpuščena.

Beograd, 22. decembra. Minister dr. Krajač je razpustil ljubljansko Trgovsko in obrtno zbornico ter imenoval za komisarja sedanjega njenega predsednika g. Ivana Jelačina ml., za njegovega namestnika pa g. Ogrina.

RADIĆ SPREJEMA DAVIDOVIĆEV PROGRAM.

Zagreb, 22. decembra. Stjepan Radić je odpotoval sinoči ob 9. v spremstvu podsekretarja inženjerja Košutića v Beograd. Pred odhodom je Radić izjavil: Mišlim, da bo Davidović uspel. To je edini izhod iz današnje krize. Davidović ima program, ki ga je svoj čas preložil Uzunoviću. Ta program sem proučil in sem dal sporočiti pred odhodom iz Beograda, da ta program prejmem, in da je treba samo dogovoriti, na kak način in v kakem redu naj se izvede in izpopolni v onih točkah, ki smo jih navedli v svojem memorandumu na Uzunovića. Sprejemam Davidovićeve program, tudi kar se tiče volitev. Mi mo torej popolnoma soglasni z Davidovićem in mora priti pred parlament in videlo se bo, kdo je za sporazum in kdo je za to, da se v najtežjih prilikah pomaga našemu narodu in da ima država v tem odločilnem času spoštovano vlado, za katero stoji javno mnenje in velika večina volivcev. Sem za to, da se uporabi francoski sistem, ki ga je sprejela tudi Anglija, kjer ne vladajo klubi, ampak parlament. Uzunović je svoj čas sprejel to načelo in ako bi ga bil izvajal v praksi, bi bil ostal še nadalje centralna oseba za vsako rešitev krize. Narodne nesreče so tolike, potrebe notranje in zlasti zunanje politike so tako očitne, da bi radikali tudi takrat, ako bi sami imeli večino v skupščini, ne smeli zavzeti takega stališča, kakor so ga zavzeli. Tudi največje stranke morajo služiti narodu in državi in se ne smejo vesti tako, kakor da sta narod in država zato tu, da služita njim. Smatram, da bo jutri že vse gotovo.

INCIDENT V DEMOKRATSKEM KLUBU.

Beograd, 22. decembra. Včeraj je prišlo v demokratskem klubu do konflikta med Davidovićem in Grgo Angjelinovićem. Davidović je podal referat o situaciji in dejal, da je Uzunović želel sestaviti samo dvojno koalicijo, on pa da ne more na to pristati, ker smatra, da morajo v koalicijo tudi predstavniki Hrvatov in Slovencev. Nato mu je Angjelinović razburjen rekel: Kaj vi smatrate Radića za predstavnika Hrvatov, ko pa imate v samem svojem klubu zastopnike Hrvatov. Mi smo jugoslovenska stranka in predstavljamo vsa tri plemena.

Davidović je odgovoril: Mi smo zares jugoslovenska stranka in si prizadevamo, da pridobimo tudi Hrvate v svoj krog, a se vendar ne moremo smatrati za legitimne predstavnike Hrvatov, dokler ne dobimo večine hrvatskih glasov. Tudi v naši stranki so Hrvati, toda Radić ima sedaj za seboj večino hrvatskih glasov in to je treba upoštevati. Angjelinović s tem pojasnilom ni zadovoljen.

FRANCOSKO SVARILO.

Pariz, 22. decembra. V »Matinu« je izšel članek o prilikah na Balkanu po sklenitvi italijansko-albanskega prijateljskega pakta. V tem članku je med drugim rečeno, da bo dvoličnost Rusije hotela izrabiti nacionalni moment in se zbližati z balkanskimi državami, da bi pozneje razvila internacionalno spletkarsko akcijo na Balkanu, ki bi samo bila v škodo zapadnim državam.

Dnevne vesti.

KAJ JE Z AVTOMATSKO TELEFONSKO CENTRALO V LJUBLJANI.

Menda ni kmalu mesta v Srednji Evropi, kjer bi bila telefonska mizerija tako velika kakor v Ljubljani. Ne bomo tu govorili o več- nih napačnih zvezah, prekinjenih pogovorih, brezuspešnih klicih, ker je to mizerija itak vsak telefonski naročnik tako sit, da raje o njej nič ne sliši. Ampak najtežje je to, da je telefonsko omrežje tako nezadostno, da se ni najbolj znanim ljudem in tvežkam ne more telefonirati, ker ti kljub opetovanim prošnjam ne morejo dobiti številke. Vsaj ima Ljubljana danes ravno tako nezadostno telefonsko omrežje kot pred vojno.

Redno se nas tolaži, da dobimo v kratkem avtomatično telefonsko centralo in nekateri vedo celo povedati, da bo nova avtomatična centrala poslovala že prvega januarja. Kakor pa smo mi poučeni, je to upanje čisto brez podlage in nevarnost je, da bo minil še marek- sikak mesec predno se bo pričelo z monta- njem nove centrale.

Mnenja pa smo, da je to odlašanje čisto napačno in da plačujejo telefonski naročniki tako visoke pristojbine, da smejo tudi z vsjo pravico zahtevati, da bo telefonska mizerija že enkrat konec. Zato pričakujemo, da bo pošto ravnateljstvo ukrenilo vse potrebno, da ne bo avtomatična telefonska centrala samo prazna obljuba, temveč v kratkem postala resnica. Vsaj menda ni prav nobenih ovir, da se to tudi zgodi.

— Daleč je prišlo. Bečkereška finančna di- rekcijska je izdelala te dni statistiko, iz katere je razvidno, da se iztirjavo davki v sploš- nem prav potasi. Kljub temu, da so vzklici že rešeni, je bilo doslej od davka na vojne dobičke, premoženjskega in dohodninskega davka vplačanih šele 20 odstotkov. Vsled tega je kompetentna oblast odredila, da se prično davčni zaostanki začetkom prihodnjega me- seca iztirjati eksaktnim potom. Rubež- ni pa ne bodo opravljali eksekuciji, tem- več — uradni finančne direkcije.

— V ministrstvu prosvete je izdelanih več ukazov o napredovanju, premeslitvah in upokojitvah učiteljev osnovnih in meščanskih šol. Vsled državne krize ukazi zaenkrat ne bodo predloženi v podpis.

— Šolski »učbeniki«. Glavni prosvetni svet je prejel v poslednjih dneh veliko število novih »šolskih učbenikov«. Glavno prosvetni svet je določil referente, ki bodo »učbenike« proučili ter o njih referirali.

— Lombardiranje obveznic 7% drž. inve- sticijskega posojila iz leta 1921 pri poštini hranilnic. V smislu sklepa nadzorstvenega sveta poštne hranilnice sme slednja in vse njene podružnice dajati lombardna posojila na označene obveznice vsem drž. uradnikom in upokojencem, vojnim invalidom in duhov- nikom in sicer po 50 Din na obveznico v no- minalni vrednosti 100 Din. Točnega pojasa- nila o teh lombardih daje interesantom po- družnica poštne hranilnice v Ljubljani.

— Razpisano mesto. Odda se mesto pisar- niškega uradnika v 3. skupini II. kategorije pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici, ka- kor tudi vsako drugo mesto pisarniškega uradnika — zlasti v II. kategoriji — ki bi se izpraznilo tekom ali zaradi razpisa. Proš- nje je vložiti do 15. januarja 1927 pri pred- sedništvu okrajnega sodišča v Mariboru. Po- drobnosti glej v »Uradnem listu« št. 116 od 11. decembra 1926.

— Zavod za socialno-higijensko zaščito de- ce v Ljubljani razpisuje natečaj za sprejem gojenk v dvoletno šolo za dečje zaščitne se- sire, ki se prične dne 1. marca 1927. Spreje- tih bo 15 gojenk na državne, nekaj pa na lastne stroške. Opozarja se na »Uradni list«, v katerem so pogoji objavljeni.

— Nakup bikov za južno Srbijo. Prihodnji teden bo nakupovala posebna komisija pod vodstvom oblastnega kmetijskega referenta Sancina plemenske bika in breje telice mon- tafonske pasme za južno Srbijo, in sicer dne 28. decembra v Ribnici, dne 29. v Dobre- poljah, dne 30. v Kandiji, dne 31. decembra pa v Veliki Loki in sicer vsakokrat ob 9. uri zjutraj po prihodu jutranjega vlaka iz Ljubljane. Živinorejci morajo prinesiti seboj poleg potnih listov tudi uverjena županstva, iz katerih bo razvidno, da se osebno bavijo s kmetijstvom in da so sami izredili plemen- sko živino.

— Novi načrti Mussolinija. Beograjska »Politika« prinaša senzacionalno razkritje o načrtu Mussolinija, ki ne namerava nič manj in nič več, kot zgraditi železniško progo, ki bi vezala Split z Moskvo. Proga bi šla preko Beograda, Temešvara in Kieva ter naj bi ustvarila zvezo med Italijo in severno Rusi- jo. Italija bi najela v ta namen posojilo 100 milijonov dolarjev. Iz te moke pa ne bo kruha!

— Stavka dunajskih univerzitetnih profe- sorjev? Dunajski univerzitetni profesorji se čutijo napram ostalim državnim uslužbencem zapostavljene. Vsled tega so predložili kom- petentnim faktorjem svoje zahteve ter skle- nili, da vstopijo v stavko, da bodo te nji- hove zahteve zavržene, v stavko.

— Dve obravnavi radi tiskovnih deliktov v Sarajevu. Te dni sta se vsili pred okrož- nim sodiščem v Sarajevu dve tiskovni prav- di. Prva je proti rimskokatoliškim duhovnikom je tožilo odgovornega urednika »Večerne Pošte« radi nekega članka, vsled katerega se čutijo sarmatski duhovniki žaljeni. Sodišče ni dopustilo dokaza resnice ter je proglasilo obravnavo za nedolžno. Obravnava je bila prelo- žena. — Druge obravnave je za zagovar- jal Husein Gilić iz Mostara radi članka »Haj- dučija v južni Hercegovini«, ki je izšel v sa- rajevski »Pravdi«. Državni pravdnik trdi, da se hoče širiti s člankom verska mržnja.

— Nova kmetijska trupa. Iz Skoplja poroča- jo: V okolici Mračana se je pojavila nova kmetijska trupa pod vodstvom Ahmeda Lohme. Te dni so na hišah v hišo neke vdove ter

odnesli vse, kar so mogli, nakar so jo ne- znanom odkurili. To je že sedmi roparski napad Ahmedove tolpe v poslednjem času. Uradna poročila trdijo, da napadi te tolpe niso političnega značaja, temveč jih je sma- trati za navadne zločine iz koristiljublja.

— Na čuden način ga je zbudil. Pred sod- nim dvorom v Beeskereku se je te dni za- govarjal kmet Zivojin Letinčič iz Dragutino- vega. Očila se mu, da je meseca novembra lanskega leta Miho Brankovića smrtno poško- doval. Branković je bil namreč na Letinči- čevem polju trdno zaspal. Ker se na klice Letinčiča ni zbudil, ga je udaril možakar parkrat tako močno s palico po glavi, da je Branković tri dni pozneje poškodbam pod- legel. Letinčič je bil obsojen na šest mese- cev ječe.

— Krvav prepir radi vilic. Dragutin Le- mič iz Slavovskega Broda je prišel te dni obiskat svojega sornika Ivana Szabo v Te- merin, ki je bil uslužben na posestvu Julija Puskasa. Ko so sedeli pri mizi, je zagledal Lemič nenadoma vilice, ki jih je spoznal kot svojo lastnino. Vsled tega je nastal srdit pre- pir. Ker je Lemič trdil, da mu je vilice ukradla Szabova žena, je šel Szabo po se- kiro ter udaril ž njo Lemiča s tako silo po glavi, da najbrže ne bo okrevl. Szabo je bil aretirán.

— Na strehi vlaka pobegnil pred fašisti na naš teritorij. Te dni se je zgabil pri naših oblastih v Bakaru neki italijanski komunist. Izjavil je, da je pobegnil pred fašisti iz Ita- lije. Ker mu drugače ni bilo mogoče priti preko meje, se je vlegel v Trstu na streho brzovlaka, v Bakaru je skočil dol, se zgabil prostovoljno pri naših oblastih ter prošil za gostoljubnost in dovoljenje, da se sme nase- liti v Zagreb. Naše oblasti so njegovi proš- nji ugodile ter ga poslale v Zagreb.

Do božiča znižane cene!

Zimske suknje in druga oblačila nudi v največji izbiri

J. MAČEK, LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 12.

— Karambolaža parnika z ledenimi ma- sami. Iz Newyorka poročajo: Te dni je prišlo v Hudsonu do katastrofalne karambolaže med neko potniško ladjo in ledenimi masami. Pa- rnik, na katerem se je nahajalo okoli 100 brezposelnih, ki so se peljali v Newyork, da bi dobili v neki tamkajšnji tovarni delo, se je potopil. Vsi potniki so padli v morje. Ker so pred odhodom veselo prepevali, so sma- trali ljudje ob obrežju njihove klice na po- moč za vkleke veselja, vsled česar se je re- šilna akcija precej zakasnila. Domneva se, da je utonilo pri tem 40 oseb. 24 ponesre- čencev se je tako močno prehladilo, da leže v bolnici.

— Velika nesreča v tovarni sladkorja v Ameriki. V neki tovarni sladkorja v Filadelfiji se je pripetila te dni velika nesreča. Veliko vodno korito je strlo streho ter po- kopalo pod ruševinami nad 20 oseb. Vodno korito je prebilo vse stropne petnadstropne zgradbe ter padlo v klet. Doslej so izkopali izpod ruševin sedem ranjenec.

— Krvav čin umobolnega. V enem od reichenauških hotelov je stanoval že par dni zdravnik dr. Mazur Riffid Bei s svojo so- progo. Te dni je nenadoma zblaznel. Pogra- bil je svo govedino, 86.000 Din v angle- škij funtih, raztrgal novčane na kose ter jih pometal v kloset. Nato je pobesnel ter udaril svojo soprogo s komadom strešne ope- ke s tako silo po glavi, da se je zgrudila vsa krvava na tla. Na njene presraščene klice je prihitelo hotelsko osebje, toda pobesneli umobolni je zabarikadiral vrata ter skočil, predno so mogli hotelski uslužbenci udreti v sobo, skozi okno na ulico, kjer je obležal tako težko poškodovan, da je par minut na to umrl. Njegova soproga leži težko poško- dovana v bolnici.

— Zalostna svatba. V bližini Clemmond- Ferranda se je zaletil te dni neki privatni avtomobil v sprevod svatov. Pri tem je bilo osem oseb težko poškodovanih.

— Nenavaden samomor. V bližini Brati- slave je zavozil te dni avtomobil lastnika ne- ke zaloge piva v cestni jark. Ženo trgovca je vrglo iz voza in obležala je mrtva. Možakar trdi, da mu je izgrgala žena v samomorilnem namenu s silo krmilo iz rok.

— Čedni justični uradniki. Te dni so bili aretirani v Berlinu justični inspektor Pahl- ke, justični višji sekretar Rössel in odvetnik dr. Ludvik Meyer. Justična uradnika sta ob- dolžena, da sta neopravičeno uničevala ka- zensko akte notoričnih zločincev, ki so izvr- ševali zločine kot obrt ter da sta manipulirala s prošnjami za pomilostitve. Advokat je are- tiran kot sokrivec.

— Policijski stražnik — vlomilec. Iz Haga poročajo: Policija v Dordrechtu se je trudila dolgo časa zaman, da bi prišla na sled dr- žnemu lopovu, ki je izvrševal noč za nočjo vsakovrstne vlome. Končno je jel samiti po- licejski komisar, da utegne biti prebrisani tat neki policijski nadzornik. Ukrenil je ob- širne mere, da bi zasledil dečka »in flagran- tis«. To pa ni bila ravno lahka stvar, ker se je zdelo, da izvršuje gospod policijski nad- zornik svoje zločine, kadar je v službi in nadzoruje druge policaje. V eni zadnjih noči pa so policijskega nadzornika vendarle za- sačili baš v trenutku, ko je hotel odpreti z vitrihom neka večna vrata. Našli so pri njem vsakovrstno vlomilsko orodje. Sprva je tajil, končno pa je priznal, da je izvršil vse ne- pojasnjene tatvine, ki jih je registrirala v zadnjem času policijska kronika, on.

— Surov konduktor. Dunajski akademični slikar Grundner se je peljal te dni iz Lem- bacha v Wels. V Ganskirchen-u je izstopil, misleč, da je že v Welsu. Ko je opazil, da

Radio potrebščine

v največji izbiri ima stalno v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana Cankarjevo nabrežje štev. 5.

Telefon štev. 407.

Cene znatno znižane.

Zahtevajte novo izišle cenike.

se je zmotil, je skočil na stopnico vlaka, ki se je že zopet premikal. V trenutku ko je hotel odpreti vrata vagona, ga je pahnil spre- vodnik z deske. Pri tem je padel slikar tako nesrečno, da je prišel pod vlak in so mu strla kolesa desno roko. Ker ima levo roko pokvarjeno vsled poškodbe, ki jo je dobil v vojski, je sedaj za izvrševanje svojega pokli- ca takorekoč popolnoma nesposoben. Želez- niška uprava mu je ponudila za slučaj, če bi se odrekel vsaki nadaljni odškodnini, 2000 šilingov (okoli 16.000 Din). Nato slikar seveda ni pristal, temveč je ovadil surovega železničarja državnemu pravdnictvu. Te dni se je zagovarjal sprevodnik, 23 letni Franc Kobler pred kazenskim sodiščem v Welsu. Možakar je seveda bojazljivo tajil. Trdil je, da ni storil ničesar drugega, kot da je za- kladal slikarju: »Ne vstopiti!« Priče pa so izpovedale soglasno v smislu obtožbe ter dostavile, da se je sprevodnik po nesreči še bahal, češ: »Tepec je zamudil in sunil sem ga doli!« Sodišče je obsodilo surovega želez- ničarja na 4 mesece strogega zaporja. Vrh- tega ima plačati Grundnerju 7489 šilingov za bolečine in zdravljenje. Glede ostalih za- htevkov je zavrnilo sodišče Grundnerja, ki je zahteval mesečno rento 3489 šilingov, na civilnoopravno pol.

— Umobolni v klosetu ekspresnega vlaka. Te dni so se pritožili pasažirji ekspresnega vlaka Paris—Brest, da čepi nekdo nenavadno dolgo v klosetu. Po daljšem trkanju, ki je ostalo brez odziva, je policijski sprevodnik kontrolorja. Kontrolor je vlomil s pomočjo več potnikov, ki so želeli obiskati diskretni kotiček, s silo v kloset. V tem trenutku je padel iz kloseta strel, ki je kontrolorja na mestu ubil. Potniki so navalili na napadalca ter ga izročili policiji, ki je ugotovila, da je možakar identičen s 25 letnim trgovskim agentom Vielom iz Vitre-a. Zdravniki do- mnevajo, da je aretirani umoboln.

— Samomorilec skočil iz 41. nadstropja nebotičnika. Newyorški industrijalec in ve- leposelnik Albert H. Smith je dosegel te dni rekord svoje vrste. Mož se je naveličal iz neznanih vzrokov življenja. Najel si je v 41. nadstropju nekega nebotičnika sobo ter skočil ob 7. zjutraj skozi okno na cestni tlak, kjer je obležal strašno razmrvarjen. Zdrav- niška preiskava je ugotovila, da je bil Smith, ko je priletel na cestni tlak, že mrtov. Dasi je trajala stvar samo par sekund, se je bil med padcem zadušil. Ameriška statistika sa- momorov beleži doslej 12 slučajev, da so se vrgli samomorilci iz višjeležežih nadstropij nebotičnikov na ulico, toda Smith je dose- gel pri tem rekord, na drugem mestu se na- haja dr. Cook, ki je skočil nedavno iz 19. nadstropja istega hotela. Babjeverno hotel- sko osebje je obe sobi za nedogleden čas za- prlo, ker se boji, da bi utegnili najti samo- morilca sicer posnemalce.

— Ljudsko štetje v sovjetski Rusiji. Te dni se je pričelo po vsej sovjetski Rusiji ljudsko štetje, oziroma popis prebivalstva. Akademija znanosti je ugotovila, da živi v Rusiji 155 različnih narodnosti. Ob priliki sedanjega ljudskega štetja se zabeleži tudi narodnost vsakega poedinca.

Božična številka „NAROD- NEGA DNEVNIKA“ izide v petek dopoldne v povečani in po- množeni izdaji.

Ker izide prihodnja številka šele v pondeljek, bo božična šte- vilka zlasti uspešna za inseri- ranje.

Zato inserirajte v božično številko.

— Antisemitični lepaki na dunajski uni- verziti. Avstrijski hakenkreuzerski visokošol- ci so afiširali v avli dunajske univerze te dni sledeči lepak: »Židje so manjvredna pasja rasa, ki dela na svetu zgago; židi so ostudna bastarda rasa, ki so ji lastna vsa svojstva tipnega bastarda in ki razširja po- vsodi gnilobo in moralno motvirje! Oni no- čejo seccirati svojih mrtvecev, ker bi prišli sicer na dan, da je njihovo telo sedež vseh abnormnosti ter da imajo njihovi možgani drugačne zavoje kot možgani ne-židov, vsled česar se je porodil absurdni pacifizem ravno v židovskih možganih.«

— Ponesrečen eksperiment socializacije. Kot smo poročali, je prevzelo delavstvo to- varne železa J. Brauns v Voklabrucku, da bi preprečilo ukinitje obrata, podjetje v last- no režijo. Pogodba je bila sklenjena na tri mesece. Ta poizkus socializacije se je klaver- no ponesrečil: Dasi se je odpovedala trdka vsakršni odškodnini, je vodilo delavstvo obrat tako slabo, da je zmanjkalo že koncem pr- vega tedna denarja za izplačilo mezd. Vsled tega je delavstvo sklenilo, da z obratovanjem preneha.

— Monstreproces v Lvovu. V Lvovu se vr- ši trenutno nenavaden proces. Ravnateljstvo

fatilne uradniške zadrage »Nuza« toži 21.000 članov zadrage na plačilo deficita, pri čemur odpade na vsakega člana 45 zlotih. Sodišče je razposlalo doslej 18.000 vabil za obrav- navo. Dosedanji stroški znašajo 126.000 zlotih.

— Varšavski balet stavka. Baletke varšav- ske opere so proglasile stavko. Nesrečo je povzročilo dejstvo, da je črtal varšavski ob- činski svet baletkam prazniške doklade.

— Nebotičnik s 110 nadstropji. Iz Newyor- ka poročajo: Neka ameriška stavbena trvd- ka je predložila načrt za zgradbo nebotičnika v centru Newyorka, ki bo visok 1208 čevljev ter bo imel 110 nadstropij. Stroški so prora- čunjeni na 22.500.000 dolarjev.

— Ogromen božični promet v londonskih trgovinah. Kljub temu, da angleška trgovina, razven v jekleni in železni industriji, ne kaže nobenih znakov, da bi se v kratkem zo- pet poživila, je božični promet v londonskih prodajalnah tako ogromen kot še nikdar. Tr- govine inkasirajo toliko denarja, da ga od- dajajo vsake pol ure v banke. Bančni krogi domnevajo, da bo izdalo občinstvo v centru Londona v letošnji božični sezoni 75 milio- nov sterlingov proti 60 milijonom v lanskem letu.

— Pri nakupu oblek za Božič in Novo leto dajemo znaten popust, na kar slavno občis- tvo najuljudnejše opozarjamo. — Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova štev. 3.

Ljubljana.

1— Nezgode. Mlado žrebe, ki je spremlja- lo svojo mater-kobilo, vpreženo v voz, ki ga je vozil po Pražakovi ulici hlapec Martin Ka- stelic, je podrla na križišču Kolodvorske in Slomškove ulice na tla zasebnico Marijo Je- že. Žena je dobila pri padcu par lahkih po- škodb na desni roki. — Mestni delavec Leo- pold Samer je kopal v mestni jami ob Vidov- danski cesti granoz. Pri tem je stopil tako nerodno na večji kamen, da mu je spodrsni- lo ter si je zlomil nogo. Prepeljali so ga v državno bolnico.

1— Iz policijske kronike. Na Pogačarjevem trgu sta bili aretirani dve ženski, ki sta pre- nočevali v neki baraki. — Prijavljenih je par manjših tatvin, 2 poškodbi tuje lastnine, 1 telesna poškodba, 1 slučaj žaljenja straže, 1 slučaj kaljenja nočnega miru, 2 prestopka pasjega kontumaca in 10 prestopkov cestno- policijskega reda.

Maribor.

m— Presta stanovanja. Stanovanjsko so- dišče v Mariboru bo oddalo sledeča stanova- nja: 1. Samostanska ulica št. 18, pritl., 2 sobi in kuhinja (Fr. Ambrožič); 2. Kladniška ulica 12, pritl., 1 soba in kuhinja (od Alice Iveša); 3. Pobrežje, Stanko Vrazova ulica 8, soba, kuhinja in pritlikline (Miha Korli); 4. Nova vas, Ljvadska ulica 6, soba kuhinja in pritlikline (Josip Puškač); 5. Plinarniška uli- ca 19, podstrešje, soba, kuhinja ter pritlikli- ne (Alojzija Kolarč); 6. Koroška cesta 106, soba kuhinja in pritlikline (France Edelstein). Prošnje je vložiti do 22. t. m. dopoldne.

m— Solicitator dr. Lašiča Ivan Val je ob- sojen na 4 mesece težke ječe. Inkasiral je dalje časa brez pooblastila svojega šefa odv. dr. Lašiča od strank denar ter tako dr. Lašiča oškodoval za 3000 Din. Poneverjeno vsoto bo moral plačati denarni pismonoša Polen- žič, ki je denar izročil Valu, ne da bi za- hteval pooblastilo šefa.

Dopisi.

Iz Kranja. V sobotni številki »Jutra« dobi že drugo piko v razrednico oni del našega prebivalstva, ki da se sicer prištevajo »napred- nemu in narodnemu taboru«, ne obiskuje pa prireditve v »Nar. domcu« niti tedaj, če so izrazito patriotične. Že razumemo, da jezi gotovo gospodo, ki je vzela v Kranju od pa- triotizma do zarade vse v zakup, če niso pri- reditve, ki jih ona aranžira ali komandira, tako obiskane, kakor bi bilo v povzdigo nje- ne slave in za finance N. D. potrebno. Pozna- vajoč nezmisljivost teh gospodov se tudi ne čudimo, da iščejo vzroke tega družabno goto- vo nerazveseljivega pojava povsod drugje, samo v lastnih vrstah ne. Neovrgljivo pa je, da so se ljudje naveličali biti vedno le za štafazo in reklamo par mogotem in ko bi gospodje, ki v »Jutru« dele cenzure, ne bili tako nebotično domišljivi, kakor so, bi bili že davno spoznali, da so s temi lastnostmi začeli odbijati celo že svoje dosedanje ožje pristaše. Na to rano, ki na nji boleva vse naše javno življenje, položite prst, gospodje, me- sto da si izmišljujete bajke o defetističnem (?) kritikovanju res idealnih in požrtvovalnih mož in poleg navade stare, tudi zopet nekoli- ko denuncirate. Slobodno! Saj Vas poznamo ne samo mi, temveč Vas spoznavajo tudi že drugi, ki ste dosedaj uživali njihovo protek- cijo in ki so se istotako že začeli spravevati ali je kaka bistvena razlika med nekdanjim, v ostalem tudi Vam ne čisto neznanim črno- rumenim patriotizmom in onim, ki se deli v pet klas. Se razumemo? Bolje bo torej, mi- slimo, za vse, da ne skušate več zlorabljati jugoslovanskega in dinastičnega čustvovanja v svoje namene, čustvovanja, ki je tako trd- no, da bi ga kvečjemu profeti iz Vaših vrat mogli spraviti in nevarnost.

ODLOMKI IZ TRŽASKEGA PISMA.

Razmere so od dneva do dneva bolj neznozne. Nobenemu Slovincu ne dajo več potnega lista v inozemstvo. Odbili so prošnjo celo poslancu dr. Wilfanu.

Povsod se vršijo preiskave in izpraševanja. V Istri in tudi v Trstu pretijo s konfinacijami. Karabinerji hodijo na stanovanja Slovencev in zahtevajo fotografije. Druge pa vabijo na karabinerske postaje in jih tam izprašujejo.

V Medulinu so oblasti in fašisti prepovedali tamošnjim trgovcem, da govorijo v občejanju s hrvatskimi kupci hrvatski in so jim pretili, da izgube koncesijo, ako se drznejše enkrat še govoriti hrvatsko.

Vrgli so se tudi že na gospodarska podjetja. Razpustili so upravni odbor posojilnice in hranilnice v Pazinu, Zminju in Kaste-liru.

Značilen je odlok, s katerim je bila razpuščena posojilnica in hranilnica v Zminju. Odlok se sklone na poročilo podprefekta iz Pazina, ki je po krivem obdolžil posojil-nico, da se v njenih prostorih vrše politični sestanki in iredentovska predavanja in da vodi posojilnica boj proti vsemu, kar je ita-lijansko in proti sedanjemu režimu.

Na Kontovelu - Proseku bo otvorila v me-deljo Lega Nazionale nov otroški vrtec in zabavišče in sicer v dvorani, kjer so imela sedež do prihoda Italijanov proseška pro-svetna društva.

Za prvega poteštata Gorice, ki je bila, ka-kor znano z novim odlokom povečana, je bil imenovan prejšnji župan, senator Bombig. Za poteštata v Puli je bil imenovan dr. An-ton Merizzi, v Zadru Mario Sani. Trst je še brez poteštata.

Sport.

Nogomet. Francoski savez šteje 100.000 članov. Da olajšajo organizacijsko delo, na-meravajo decentralizirati administrativni obrat. — V angleških nogometnih tekmah je vzbudila veliko senzacijo grandiozna zmaga Aston Villa nad Huddersfieldom v 3:0. Rav-no tako je odrezal Burnley proti Evertonu v 5:1. S tem uspehom je dosegel Burnley 27 točk, torej ravno toliko kakor vodeče Sun-derland-moštvo in samo za spoznanje slabej-še razmerje golov. Uruguajci so dobili res-nega konkurenta v Kinezi. Da so Kinezi ze-lo spretni ljudje, je znano; manj znano pa je da imajo tudi prvostopne nogometaše. Pred kratkim je nastopilo moštvo neke amerikan-ske ladje v Sangaju proti domačemu moštvu ter doživelo katastrofalen poraz 18:0! Kinezi se odlikujejo po svoji hitrosti in izborni teh-niki z žogo. Mogoče se pojavijo tudi na am-sterdamski olimpijadi in presenetijo svet ka-kor svoječasno Uruguajci v Parizu. — Dva velikanska stadiona bode ta kmalu dograjena; enega zgradijo v Bologni za 60.000 gledalcev, ki ga otvorijo z meddržavno tekmo Italija: Španija. Drugega pa zgradi klub Vasco de Gama v Rio de Janeiro. Imel bo prostora za 80.000 gledalcev ter bo krasno opremljen. Otvorili bodo to razkošno areno s tenis-mat-chem Suzane Lenglen.

Lahka atletika. Charles Hoff, norveški ska-kač s palico, se vrača v domovino. Izjavil je, da je trdno prepričan, da se mu bo priznalo amaterstvo saj njegovo skakanje na odru ni bilo nič drugega kakor Paddockov tek za film. Nastopil bo tudi na amsterdamski olim-piadi. Poljsko svetovno rekorderko Konopac-ko je angažirala neka filmska družba v glav-ni vlogi. Kako se pa sklada tako postopanje z določbami o amaterstvu? — Svetovni re-korder Nemec dr. Pelzer je predaval v ber-

linski Uraniji o temi: »Od sportnega učen-ca do mojstrskega tekača.«

Hokey igrajo tudi na Japonskem. V sport-nem oziru na prvem mestu stoječi japonski univerzi Keio in Waseda sta izvojevali ho-kej-tekmo, ki ji je prisostvovalo 12.000 gle-dalcev. Doslej nepremagana Keio je bila poražena 6:0.

LJUBLJANSKA BORZA.

torek, dne 21. decembra 1926.

Blago: Trami merkantilni, od 29/24 in 21/26, od 5—10 m, feo vag. meja, 1 vag. den. 290, bl. 290, zaklj. 290; javorjevi hlodi, slavonski (bel javor), od 35 cm prem. naprej, la, feo vag. meja, 2 vag. den. 1470, bl. 1470, zaklj. 1470; hrastovi železniški pragovi, tesani na živ rob: 2,70 m dolž., 14x20, feo vag. meja, 2 vag. den. 66, bl. 70, zaklj. 67.

Vrednote: Merkantilna banka, Kočevje, den. 95, bl. 95, zaklj. 95.

Zagreb, 21. decembra. Devize: Newyork ček 56.55—56.75, London izplačilo 274.83—275.63, Pariz izplačilo 227.36—229.86, Milan izpla-čilo 256.19—258.19, Praga izplačilo 167.7 do 168.5, Curih izplačilo 1094.5—1097.5, Berlin izplačilo 1348—1351, Dunaj izplačilo 798.5 do 801.5.

Curih, 21. decembra. Beograd 9.125, Berlin 123.10, Newyork 517.125, London 25.0875, Pa-riz 20.90, Milan 23.45, Dunaj 73.025, Budim-pešta 0.007235, Bukarešta 3.65, Sofija 3.75.

LITVA.

Litva je bila preje, od sklepa tiliškega miru (1812) dalje ruski gubernij. Od leta 1912 do meseca decembra 1918 so jo imeli zasedeno Nemci. Dne 11. decembra 1917 se je proglasila za neodvisno. Rusija jo je pri-znala kot tako 12. julija 1920, zavezniki pa

20. decembra 1. 1922. 31. marca leta 1921 ji je bila priključena Polangija in Muravjevo. Dne 9. oktobra 1920 je zasedel Vilno poljski general Zegilovski, nakar je bila Vilna dne 18. aprila 1922 priključena Poljski, Litva pa priključitve ni priznala.

Ustava Litve datira od 1. avgusta 1922. Predsednik republike, ki ga izvoli državni zbor je najvišji vojaški poveljnik ter izvaja eksekutivno oblast skupno z ministrskim svetom. Sporazumno z ministrskim svetom sme predsednik razpustiti parlament; isto-tako imenuje sporazumno s parlamentom ministrskega predsednika. Parlament (sejm) ima 78 članov (1 poslanec na vsakih 15.000 prebivalcev). Poslanci so izvoljeni na podlagi splošne, enake, direktne proporcije volilne pravice na tri leta. Sejm izvršuje zakonodaj-no oblast ter mora sklepati o izpremembi ustave, če to zahteva 50.000 volilcev. Ministr-ski predsednik in ministri, ki jih on imenu-je, so sejmju odgovorni.

Litva obsega 52.810 m² ter ima po ljud-skem šteju iz leta 1923 2.011.173 prebivalcev (45 na km²).

Po narodnosti je med prebivalci: 1.696.158 (84%) Litavcev, 158.832 (7.6%) Židov, 64.105 (3.2%) Poljakov, 48.392 (2.4%) Rusov, 23.973 (1.2%) Nemcev, 14.318 (0.7%) Lati-šev, 4656 (0.2%) različnih narodnosti, 6239 (0.3%) tujevc.

Po veroizpovedanju je 75% prebivalstva katolikov, 8% grško kat., 4% protestantov in 13% židov.

Večji kraji so šteli leta 1923: Kovno (Kau-nas) 91.936 prebivalcev, Mariampol (Mariam-pole) 9394, Ponivicz (Ponevycis) 18.846, Sau-len (Sauliai) 21.240, Vilkomierz (Ukmerge) 10.599, Vilkiški (Vilkiškia) 7147.

Sedaj je bil izvršen, kot znano v Litvi dr-žavni udar.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

Ko je neko poč zložno tekel preko džungle, da prinese Akeli polovico jelena, ki ga je bil ubil, in so njegovi štirje volkovi koracali za njim, se malce prepirali in prekucevali drug čez drugega od veselja, da so živeli, je začul kriki, ki ga že izza hudih Shere Kha-nayih časov ni bil slišal. Bil je to glas, ki mu pravijo v džungli Pheal, nekak kriki, ki ga izusti šakal, kadar lovi za tigrom in ako se bliža kako veliko ubijanje. Ako si misliš neko mešanico sovražstva, zmagovestja, strahu in obupa, in neke zlobe, ki preveva vse to, dobiš nekoliko pojma o tem Pheal-u, ki je bil naraščal, padal in utripal daleč tam onstran Waingunge. Štirje volkovi so zarenčali in ježili dlako, Mowgli je segel po nožu in tudi on je obstal, kakor da bi bil okame-nel.

»Ni marogastega (= tigra), ki bi se drznil tukaj ubijati,« je dejal naposled.

»To ni kriki vabnikov,« je rekel Sivi brat. »Vse kaže, da bo ubijanje veliko. Poslušaj!«

Zopet se je oglašil tisti glas, deloma ihteč, deloma hahljajoč, prav kakor da bi šakal imel človeške ust-nice. Mowgli je globoko zasopel in odhitel proti skali posvetovanja s toliko hitrostjo, da je spotoma prehitel volkova krdela. Na skali sta bila Phao in Akela, in njima pa so sedeli ostali napetih živcev. Matere in

mladiči so bežali proti svojim brlogom, kajti kadar se oglasi Pheal, takrat ni čas, da bi bili slabiji zunaj.

Slišali niso drugega kakor Waingungo, ki je šu-mela v temi, in močan veter, ki je šumel po drevesnih vrhuncih. Zdajci se je onstran reke oglašil volk. Ni bil volk izmed krdela, kajti ti so bili vsi zbrani na skali. Glas se mu je izpremenil v zategnjeno obupno lajanje: »dohoul! dhoul! dhoul!« se je glasilo. Čez nekoliko minut so slišali po skalovju trudne noge in v krog volkov se je povselp suh, premočen volk, ves krvav po straneh, z neporabno desno sprednjo šapo, usta polna pen, in se hropeč ulegel Mowgliju pred noge.

»Dober lov? Pod čegavim vodstvom?« je vprašal Phao resnobno.

»Dober lov! Jaz sem Won-Tola,« se je glasil od-govor. S tem je hotel reči, da je živel sam zase, da je sam skrbel zase, za svojo družico in svoje mladiče v kakem samotnem brlogu. Won-Tola pomeni zuna-njik, to je volk, ki živi izven vsakega krdela. Sopihal in hropel je tako močno, da so videli, kako se je tresel od utripanja srca.

»Kaj se giblje?« je vprašal Phao; tako vpraša namreč vsa džungla, kadar sliši Pheal.

»Dhole (izg. dhoul) iz Dekkana — Rdeči pes, ubijalec! Prišli so na sever od juga z izgovorom, da je Dekkan prazen in je vsako ubijanje prenehalo. Ko je bil ta mesec mlad, sem imel štiri glave na svojih ramah — družico in tri mladiče. Ona jih je učila,

kako se ubija na travnati ravani, kako se skriva, goni jelena, sploh vse, kar delamo mi, ki smo iz od-prtih pokrajin. Opolnoči sem jih slišal, kako so šli s polnim glasom po sledi. Ob jutranjem vetru sem jih našel mrtve v travi — vse štiri, svobodno ljudstvo! Štiri, ko je bil ta mesec mlad! Nato sem šel iskat svojo krvavo pravico, in sem našel rdečega psa.«

»Koliko?« je vprašal Mowgli; krdelo je zamolklo renčalo.

»Ne vem. Trije od njih ne bodo več ubijali, am-pak nazadnje so me gonili kot jelena! In samo tri noge sem imel. Poglejte, svobodno ljudstvo!«

Iztegnil je razmesarjeno sprednjo nogo, ki je bila vsa črna od strjene krvi. Po straneh so se videli ugrizi in vrat mu je bil raztrgan in razgrizen.

»Je,« je rekel Akela in se vzdignil od mesa, ki mu ga je bil prinesel Mowgli. Zunanjik se ga je ves gladen lotil.

»Te-le ne bo izguba za vas,« je dejal ponižno, ko si je za silo utolažil glad. »Dajte mi malo moči, svo-bodno ljudstvo, in tudi jaz bom ubijal! Moj brlog je prazen, a bil je poln, ko je bil ta mesec mlad. In krvavi dolg še ni ves poplačan.«

Phao je slišal, kako mu je pokala kost pod zob-mi, in je zadovoljno zarenčal.

»Te željosti bomo potrebovali,« je dejal. »Ali so rdeči psi imeli mladiče pri sebi?«

»Ne, ne. Sami rdeči lovci so, doraščeni psi svojega krdela, težki, močni.«

Primerna božična in novoletna darila po najnižjih dnevni cenah ima na veliki izbiri v Mariboru

SLAVKO ČERNETIČ

Aletsandrova cesta 25.

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-CIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov korespondence: „GROM“.

Telefon int. št. 43-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod ka-lantnimi pogoji.

Nastopadki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana,

nudi

najfinnejši in najokusnejši na-mizni kis iz vinskega kisa.

KAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-neje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Prostora: Ljubljana, Družbena cesta št. 1a, II. nadstropje.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano Din 1.—.

PREMOG - CEBIN

Vollove 1/11. - Telef. 56.

Gospodinja

išče mesta pri boljšem gospodu event. vdovu s dvema ali tremi otroki. Vajena je vseh hišnih del kakor tudi šivanja. Po-nudbe prosi na upravo lista pod »Dobra gospo-dinja«.

Kontoristinja

vešča vseh pisarniških del ter obvlada perfektno hr-vatski in nemški jezik išče primernega mesta v pisarni. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Po-nudbe prosi na upravo lista pod »Marljivac«.

Akademik

sprejema poučevanje sred-nješolca. Vešč je tudi ita-li-janščine. — Ponudbe na upravo »sta pod »Pouk«.

Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“.

Pravkar je izšla knjiga Izidor Cankar:

Uvod v umevanje likovne umetnosti

8°, 224 strani, 48 slik. — Broš. 62 Din, v platno ve-zana 70 Din.

Sezite po knjigi, ki je najlepši božični dar! Naroča se pri Narodni galeriji v Ljubljani.

Dobro znana tvrdka

kupuje vsako množino bu-kovega oglja in suhih bu-kovih drv. Ponudbe: ca-sella postale 341, Trieste.

Stekleno

strojno opeko imajo stal-no v zalogi Združene ope-karne d. d. v Ljubljani

Najboljši živalni stroj in kolo je edino le

za dom, obvi in industrijo v vseh opre-mah.

Istočasno plačilo stroj. DUBIED

Pač v vsojuzi brezplačno.

Večstvarna garancija

Dolgoročna za popravila.

Maka case, tudi na obroke.

Iosip Petelinc

Ljubljana

blizu Praterovega spomenika.

TISKARNA „MERKUR“

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 332

TELEFON ŠTEV. 332.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela